

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2856/2021
27.01.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужилаца АА, ББ и ВВ, сви из ..., чији је заједнички пуномоћник Невенка Савић, адвокат из ..., против тужене Општине Топола, коју заступа Општински правобранилац Општине Топола, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1498/19 од 18.09.2020. године, у седници већа одржаној 27.01.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1498/19 од 18.09.2020. године, у усвајајућем делу става првог изреке и ставу другом изреке.

Образложење

Пресудом Основног суда у Аранђеловцу, Судска јединица у Тополи П 88/18 од 30.10.2018. године, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев да се обавезе тужена да тужиоцима, на име накнаде нематеријалне штете због смрти супруга односно оца, исплати износ од по 1.000.000,00 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате и обавезани су тужиоци да туженој солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 59.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1498/19 од 18.09.2020. године, ставом првим изреке, првостепена пресуда је укинута и пресуђено је тако што је а) делимично усвојен тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцима, на име накнаде нематеријалне штете, исплати и то: тужиљи АА, на име душевног бола због смрти супруга, износ од 240.000,00 динара, а тужиоцима ББ и ВВ, на име душевног бола због смрти оца, износе од по 300.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 18.09.2020. године, као дана пресуђења до исплате и б) одбијен, као неоснован, тужбени захтев за износ разлике од потраживаног до досуђеног на име накнаде нематеријалне штете, и то захтев тужиље АА за накнаду штете на име душевног бола због смрти супруга за износ од 760.000,00 динара, а захтев тужилаца ББ и ВВ за накнаду нематеријалне штете на име душевног бола због смрти оца за износ од по 700.000,00 динара, све са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате. Ставом другим изреке обавезана је тужена да тужиоцима накнади трошкове парничног

поступка у износу од 631.700,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, побијајући је, како произлази из навода ревизије, у усвајајућем делу става првог изреке и ставу другом изреке.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011....18/2020, у даљем тексту: ЗПП), Врховни касациони суд је оценио да ревизија тужене није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а на друге битне повреде одредаба парничног поступка, због којих се ревизија може изјавити, наводима ревизије се одређено не указује.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку и на основу спроведене расправе и допуњеног доказног поступка пред другостепеним судом, дана 23.02.2012. године догодила се саобраћајна незгода у селу ..., на регионалном путу П-..., у којој је учествовао ГГ, који је управљао путничким моторним возилом марке „... ..“, рег.бр., у власништву тужене Општине Топола и пешак ДД, супруг и отац тужилаца, који је том приликом задобио тешке телесне повреде, услед којих је преминуо 11.04.2012. године. Правноснажном пресудом Основног суда у Аранђеловцу К 281/15 од 05.06.2017. године оптужени ГГ је, на основу члана 423. став 1. тачка 2. ЗКП, ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297.став 4, у вези члана 289.став 3, у вези става 1. КЗ.

Према налазу и мишљењу вештака судске медицине који се налази у списима, повреде сада пок. ДД представљају тешку телесну повреду опасну по живот, што је довело до смртног исхода, који је у директној узрочној вези са предметном саобраћајном незгодом. У току поступка је извршено саобраћајно техничко вештачење којим су утврђени пропусти пешака и пропусти возача возила „...“, што је све детаљно описано у налазима и мишљењима вештака Зорана Јелића и исказу вештака на рочишту одржаном 18.09.2020. године.

Тужиља АА је са пок. ДД брак закључила 1992.године. Није била запослена, па је једини финансијски извор за њихово породично издржавање била зарада коју је остваривао њен супруг, који се бавио ... радовима. Породично домаћинство чинили су пок. ДД, њихова заједничка деца, тужиоци ВВ и ББ и она, а после смрти супруга није нашла запослење. И даље се бави пољопривредним радовима, издржава се од зараде коју прима њен син ВВ, а добила је и породичну пензију на име пок. ДД. Није се поново удала, остала је сама са децом, док је кћерка ББ отишла тек 2016.године у ... да ради. Пре овог догађаја лекове није пила, али се после смрти супруга њено здравствено стање погоршало. Почела је да пије лекове за притисак, срце и др.

Тужилац ВВ, син пок. ДД, је у време предметне саобраћајне незгоде имао ... година, а смрћу оца је изгубио подршку родитеља у моменту када му је била потребна.

Завршио је средњу школу за ... и зарађује тако што повремено одлази у ... и Издржава себе и своју мајку. Био је присутан када се несрећа десила. Са својим оцем се враћао од комшије пешице, јер ауто нису имали, кретали су се магистралним путем строго левом страном у правцу од ... ка ..., били су ноћни услови и није било уличног осветљења, нису могли ван магистралног пута земљаним делом да иду, јер су уз магистрални пут били наноси снега и пут коловоза им је био једини могућ. У тренутку незгоде отац је ишао иза њега, а када се појавило возило испред њега пошто му је ишло у сусрет, отац је закорачио можда пола корака поред њега да га склони и у том тренутку га је ауто ударио. Возило „...“ је било са упаљеним дугим светлима и приметили су га на једно 10-ак метара, али испред је била кривина, тако да раније нису могли да га примете. Отац никада није пио, нити је пио то вече алкохол. Имао је зимску светло ... јакну и тамне панталоне. То су била једина кола која су наишла на путу, других возила из супротног правца није било. Коловоз је био очишћен, његова сестра ББ је тада имала ... година.

Првостепени суд је применом члана 177. став 2. Закона о облигационим односима оценио да је до предметне саобраћајне незгоде дошло искључиво радњом оштећеног ДД, који се спорном приликом непрописно кретао као пешак и учесник у саобраћају, а што је утврђено увидом у правноснажну пресуду кривичног суда и из налаза и мишљења судског вештака из тог поступка, те је одбио тужбени захтев у целости.

Одлука парничног суда о накнади штете независна је од одлуке кривичног суда о постојању кривичног дела и кривичне одговорности штетника, пошто је грађанско-правна одговорност шири од кривичне одговорности и парнични суд је овлашћен да утврђује под којим околностима се догодио штетни догађај и чијом кривицом, независно од тога да ли се против штетника и водио кривични поступак. То значи да и у случају када није донета правноснажна пресуда кривичног суда којом се оптужени оглашава кривим, парнични суд може сам да утврђује ко је штетник и у којој мери је он одговоран за насталу штету, као и да одлучује о обавези штетника да накнади штету уколико за то има довољно елемената и ако оцени да одлука о тужбеном захтеву не зависи од тога да ли је учињено одређено кривично дело.

С тога је другостепени суд, читањем доказа изведеним пред првостепеним судом и непосредним извођењем доказа на расправи одржаној пред тим судом, употпунио утврђење о чињеничном стању и уз образложену оцену доказа утврдио све битне чињенице за правилну примену материјалног права, те је правилном применом одредби чл. 153, 154, 173, 174, 177. став 3, 192. став 2, 200, 201. и 205. Закона о облигационим односима, цитираним у образложењу другостепене пресуде, закључио да је тужени, као ималац опасне ствари - путничког возила, којом је критичном приликом управљао ГГ одговоран за штету коју су тужиоци због смрти блиског лица претпели, уз закључак да је оштећени ДД својим понашањем критичном приликом допринео наступању штетне последице са 70%.

Супротно ревизијским наводима, другостепени суд је правилно оценио изведене доказе и утврдио све битне чињенице и околности под којима се одиграо штетни догађај. Неосновано се ревизијом тужене оспоравају околности штетног догађаја и указује на искључиву кривицу оштећеног, односно евентуално на постојање доприноса оштећеног настанку штете у већем обиму од утврђеног.

Наиме, другостепени суд је из свих изведених доказа, посебно из налаза и мишљења судског вештака саобраћајне струке, оценио да у конкретном случају постоји пропуст оба учесника у саобраћају, који су у узрочној вези са штетним догађајем. Конкретно на страни оштећеног је постојао пропуст, јер се критичном приликом кретао левом страном коловоза на удаљености већој од 1м од ивице коловоза, а измицањем улево, приликом надолажења путничког возила у сусрет, је имао могућност да избегне настанак саобраћајне незгоде, што спорном приликом није учинио. Стога је по оцени другостепеног суда допринос оштећеног настанку штетног догађаја 70%, због чега је тужиоцима досуђена накнада штете у сразмерно смањеном новчаном износу. С друге стране, правилно је другостепени суд оценио и да је возач путничког возила ГГ својим поступањем допринео настанку саобраћајне несреће, јер иако је критичном приликом управљао возилом у оквиру прописане дозвољене брзине, брзину кретања возила није прилагодио објективним околностима саобраћајне ситуације, имајући у виду да је критичном приликом била ноћ, да су били зимски услови, са клизавим коловозом, без уличне расвете, да је возилом излазио из непрегледне кривине, да је уз ивицу коловоза, без тротоара, било снежних наноса, због чега су пешаци једино могли да се крећу коловозом, што је возачу путничког возила било познато, као и из разлога што критичном приликом није било трагова кочења путничког возила. Стога је другостепени суд оценио да је допринос возача настанку штете 30%.

Одлучујући о висини накнаде нематеријалне штете правилно је другостепени суд оценио све утврђене околности у смислу одредбе члана 200. Закона о облигационим односима и одмерио правичну новчану накнаду за тражени вид нематеријалне штете сваком од тужилаца. Умањујући наведене износе сразмерно доприносу оштећеног настанку штете, сходно одредби члана 192. ЗОО, другостепени суд је обавезао тужену да тужиоцима исплати износе наведене у усвајајућем делу става првог изреке побијане пресуде, са законском каматом почев од дана пресуђења па до исплате, у смислу члана 277. ЗОО.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом чл.153, 154, 163. и 165. став 2. ЗПП. Супротно наводима ревизије, у ситуацији када је тужбени захтев, који се односи на потраживање у новцу, оцењен основним, делимичан успех странке у спору у смислу члана 153. став 2. ЗПП не води нужно одлуци да свака странка сноси своје трошкове постука, већ да постоји могућност да странка оствари право на накнаду сразмерног дела трошкова парничног поступка, одмереног применом одредби Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Закона о судским таксама, према висини новчаног износа са којим је успела у спору.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је применом члана 414. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић